

DECIZIE

07 octombrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul: Valeriu Doagă

Judecătorii: Ala Cobăneanu, Oleg Sternioală

Liliana Catan și Sveatoslav Moldovan

examinând recursul declarat de către Pavlenco Victor, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Pavlenco Victor împotriva Întreprinderii de Stat „CRIS Registru” cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea eliberării pașaportului, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 20 mai 2015, prin care s-a respins apelul declarat de Pavlenco Vicotr și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun.Chișinău din 23 februarie 2015

c o n s t a ț ă:

La 25 noiembrie 2014 Pavlenco Victor a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii de Stat „CRIS Registru” cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea eliberării pașaportului.

În motivarea acțiunii Pavlenco Victor a indicat că la 02 septembrie 2014 s-a adresat Întreprinderii de Stat „CRIS Registru” cu cerere solicitînd eliberarea pașaportului, însă prin răspunsul nr.02/2 13122 din 07 octombrie 2014 a primit refuz pe motivul tragerii la răspundere penală (dosarul penal nr.2010036071 în baza art.244 alin.(2) lit.b) Codul penal, procesul penal la Judecătoria Centru mun.Chișinău).

La 13 octombrie 2014 s-a adresat Întreprinderii de Stat „CRIS Registru” cu cerere prealabilă solicitînd anularea refuzului și eliberarea pașaportului.

Întreprinderea de Stat „CRIS Registru” prin răspunsul nr.01/P.624/14 din 10 noiembrie 2014 a respins cerere prealabilă motivînd că conform art.8 lit.c) Legea cu privire la ieșire și intrare în Republica Moldova nr.269-XIII din 09 noiembrie 1994, se refuză eliberarea pașaportului și a documentului de călătorie sau prelungirea termenului de valabilitate a acestuia dacă solicitantul execută pedeapsă în temeiul sentinței instanței de judecată sau este tras la răspundere penală.

Consideră refuzul Întreprinderii de Stat „CRIS Registru” ilegal, deoarece conform art.50 Codul penal, se consideră răspundere penală condamnarea publică, în numele legii, a faptelor infracționale și a persoanelor care le-au săvîrșit.

Conform art.51 alin.(2) Codul penal, este supusă răspunderii penale numai persoana vinovată de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de legea penală.

În prezent în cadrul procesului penal pe dosarul nr.1-357/2012 care se află la Judecătoria Centru mun.Chișinău se efectuează cercetarea judecătorească.

Instanța de judecată nu s-a pronunțat asupra vinovăției sale, nu a fost condamnat public, în numele legii pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.244 alin.(2) lit.b) Codul penal.

Curtea Constituțională prin hotărârea privind controlul constituționalității art.8 lit.a), b), c), d) și e) Legea cu privire la ieșire și intrare în Republica Moldova nr.269-XIII din 09 noiembrie 1994 nr.15 din 30 septembrie 2008 a conchis că restrîngerile în exercitarea dreptului fundamental la libera circulație prevăzute de art.8 al Legii nr.269-XIII sînt condiționale de circumstanțe concrete impuse de prevederile altor legi și actele organelor abilitate cu astfel de competențe.

Partea Acuzării și instanța de judecată nu a aplicat măsuri preventive în privința sa, iar din anul 2010 cînd a fost intentat procesul penal pînă în prezent a ieșit din țară de mai multe ori, fapt confirmat prin ștampilele organelor vamale aplicate în pașaport.

Întreprinderea de Stat „CRIS Registru” prin refuzul de a elibera pașaportul cetățeanului Republicii Moldova îi lezează drepturile.

Cere Pavlenko Victor anularea refuzului Întreprinderii de Stat „CRIS Registru” nr.02/2 13122 din 07 octombrie 2014, obligarea eliberării pașaportului.

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 23 februarie 2015 acțiunea a fost respinsă.

La 27 februarie 2015 Pavlenko Victor a depus apel nemotivat, iar la 12 mai 2015 apel motivat împotriva hotărîrii Judecătoriei Rîșcani mun.Chișinău din 23 februarie 2015.

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 20 mai 2015 a respins apelul declarat de Pavlenko Victor și a menținut hotărîra Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 23 februarie 2015.

La 28 iulie 2015 Pavlenko Victor a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 20 mai 2015, solicitînd admitere acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe, emiterea unei noi hotărîri prin care acțiunea să fie admisă.

În motivarea recursului Pavlenko Victor a invocat că prima instanță și instanța de apel eronat au concluzionat că nu are dreptul la libera circulație și se află în situația de suspendare acestui drept.

Instanța de apel deja a concluzionat despre vinovăția sa în calitate de învinuit în dosarul penal intentat în baza art.224 alin.(2) Codul penal încălcînd prevederile art.21 din Constituție.

Restricțiile impuse de Lege în cazul dat pot fi aplicate numai persoanei care a săvîrșit un delict și a fost trasă la răspundere penală prin sentință definitivă.

Prima instanță și instanța de apel nu s-au pronunțat și apreciat probele prezentate ce țin de libera circulație și lipsa restricțiilor din partea organelor de drept sau instanțelor de judecată.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 22 august 2015 Întreprinderea de Stat „CRIS Registru” a prezentat referință la recursul declarat de Pavlenco Victor solicitând respingerea acestuia.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin încheierea din 23 septembrie 2015 a considerat recursul admisibil fără a prejudicia fondul și a dispus judecarea acestora de către completul din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursul declarat de către Pavlenco Victor în limitele invocate pe baza materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că este depus în termen, întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel din 20 mai 2015 și trimiterea pricinii la rejudecare în aceiași instanță din următoarele motive.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

La 11 iunie 2015 Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei din 20 mai 2015.

Prin urmare, recursul declarat de către Pavlenco Victor la 28 iulie 2015 împotriva deciziei instanței de apel din 20 mai 2015 se consideră depus în termen.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că prima instanță și instanța de apel au examinat pricina cu încălcarea normelor de drept procedural.

Din materialele pricinii rezultă că Pavlenco Victor a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii de Stat „CRIS Registru” cu privire la anularea refuzului nr.02/2 13122 din 07 octombrie 2014 și obligarea eliberării pașaportului.

Prima instanță și instanța de apel au stabilit că la data solicitării de către Pavlenco Victor eliberarea pașaportului, în privința acestuia este pornită cauza penală în temeiul art.224 alin.(2) lit.b) Codul penal și că Întreprinderea de Stat „CRIS Registru” întemeiat a refuzat perfectarea pașaportului.

Conform art.8 lit.c) Legea cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova nr.269-XIII din 09 noiembrie 1994, se refuză eliberarea pașaportului și a documentului de călătorie sau prelungirea termenului de valabilitate a acestuia dacă solicitantul execută pedeapsă în temeiul sentinței instanței de judecată sau este tras la răspundere penală.

Curtea Constituțională prin hotărârea nr.15 din 30 noiembrie 2008 privind controlul constituționalității art.8 lit.a), b), c), d), e) Legea cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova nr.269-XIII din 09 noiembrie 1994 a conchis că

restrângerea exercițiului dreptului la libera circulație urmează a fi raportată la condițiile specificate în art.54 din Constituție. Astfel, exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

Întru aplicarea art.8 lit.c) Legea cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova nr.269-XIII din 09 noiembrie 1994 prin prisma Hotărîrii Curții Constituționale nr.15 din 30 noiembrie 2008, Plenul Curții Supreme de Justiție la 18 mai 2015 a emis aviz consultativ potrivit căruia doar informația care confirmă intentarea urmăririi penale în lipsa unor restricții legale nu servește drept temei în refuzarea eliberării solicitantului a pașaportului Republicii Moldova și a documentului de călătorie sau prelungirea termenului de valabilitate a acestuia.

Restrîngerile în exercitarea dreptului fundamental la libera circulație prevăzute de art.8 Legea cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova nr.269-XIII din 09 noiembrie 1994 trebuie să fie condiționate de circumstanțe concrete impuse de prevederile altor legi și actele organelor abilitate cu astfel de competențe, iar în așa condiții, refuzul în perfectarea și eliberarea pașaportului poate fi întemeiat numai în cazul cînd în privința persoanei este intentat dosar penal și este aplicată una din măsuri preventive prevăzute de art.175 Codul de procedură penală și actele organelor abilitate, care la momentul solicitării nefiind expirate de drept.

În lipsa unor restricții legale, refuzul în eliberarea pașaportului va putea fi tratat ca un act vădit de nerespectarea drepturilor ce țin de libertatea de circulație, garantate de art.2 a Protocolului 4 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În conformitate cu art.12² alin.(2) și (4) Codul de procedură civilă, dacă în procesul judecării pricinii într-o instanță de judecată se atestă dificultăți la aplicarea corectă a normelor de drept material sau procedural, instanța de judecată solicită Plenului Curții Supreme de Justiție, din oficiu sau la cererea participanților la proces, să emită un aviz consultativ cu privire la modul de punere în aplicare a legii. Avizul consultativ se publică pe pagina web a Curții Supreme de Justiție.

Avizul consultativ al Plenului Curții Supreme de Justiție nu mai este obligatoriu pentru Curte în cazul în care ulterior se modifică legea sau se schimbă modul de punere în aplicare a acesteia.

Contrar prevederilor legale citate, prima instanță și instanța de apel au respins acțiunea lui Pavlenco Victor, însă nu au verificat dacă în privința recurentului este aplicată una din măsuri preventive prevăzute de art.175 Codul de procedură penală de către organele abilitate și aceasta nu este expirată.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că prima instanță și instanța de apel au încălcat normele de drept procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel din 20 mai 2015 și de a restitui pricina spre rejudecare în ordine de apel, în aceiași instanță, în alt complet de judecători.

La rejudecarea pricinii este necesar de ținut cont de cele expuse și în dependență de cele obținute de emis o decizie legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Pavlenco Victor.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 20 mai 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Pavlenco Victor împotriva Întreprinderii de Stat „CRIS Registru” cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea eliberării pașaportului, cu restituirea pricinii spre rejudecare în ordine de apel la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul:

Valeriu Doagă

Judecătorii:

Ala Cobăneanu

Oleg Sternioală

Liliana Catan

Sveatoslav Moldovan